

KUKÁTKO

ZPRAVODAJ XIII. NÁRODNÍ PŘEHLÍDKY
AMATÉRSKÉHO ČINOHERNÍHO DIVADLA PRO DĚTI

LISTOPAD 1994

*Malované kulisy
už nestačí*

3 číslo

Neznám žádný druhý soubor, který by se dostal na celostátní divadelní přehlídku pětikrát za sebou. DS Mladá scéna z Ústí nad Labem to dokázala a letos hrála na Popelce již popáté. Nemaou zásluhu na tom jistě má výtvarná stránka ústeckých představení. Především toho se týkaly mé otázky, které jsem směřoval k uším Kristiny Herzinové a Pavla Trdly. Pro lepší orientaci - Pavel Trdla je režisér a Kristina Herzinová jeho asistentka.

□ Každého, kdo se dívá na vaše představení zaujme v první řadě scéna nebo výprava. Jak je náročné dát dohromady takovou scénu z hlediska profesního a z hlediska finančního?

Finančně to náročné je, ale je také pravda, že náš soubor existuje už 10 let a má se sháněním prostředků své zkušenosti.

Základní materiál, z kterého vycházíme pořád, je samet, to je základ a ten zůstává. Prakticky se finální zatížení týká pouze kostýmů a rekvizit. Scénu si vyrábíme z doneseného materiálu anebo se musí nakupovat, to samé se týká kostýmů. Celých deset let si vybíráme příspěvky, to znamená, že si z nich hradíme většinu nákladů. K tomu máme ještě zřizovatele, který nás částečně podporuje, ale vlastně to jsou také naše peníze, protože pro něj odehrajeme spoustu představení, které znamenají zisk pro náš Kulturní dům.

Kulturní dům KORZO nám dává střechu nad hlavou, zabýdli jsme se tam, svítí nám tam, ohříváme se tam, tím to v podstatě končí. Na drahnou část si musíme vydělat při zájezdech. My sice odehrajeme v Korzu dost představení, dvakrát až třikrát v měsíci, ale hlavně se živíme zájezdy. Jak už před lety řekla paní Urbanová - jsme výtvarně technický soubor. Od toho se vše odvíjí. To výtvarno je velmi spojeno s technikou, protože používáme černé divadlo, což je v podstatě technika a to stojí spoustu peněz. Mohu uvést příklad. Nedávno jsme kupovali stroboskopy a světla a přišlo nás to na deset a půl tisíce. Na to jsme se v souboru skládali. Každý dal, kolik mohl. Vždycky se to nějak dá dohromady.

□ Scénografii si děláte sami nebo spolupracujete s profesionály?

V zásadě pracujeme sami. Kostýmy dělá Kristina Herzinová a Pavel Trdla připravuje scénu. Myslím, že jsme sehraný tým. Už léta sbíráme ceny za výtvarno, i když třeba režie a herecké výkony nejsou úplně nej, nej, nej.

□ Co připravujete na příští rok?

Moc se nám o tom nechce hovořit, protože s tím máme trochu problémy. Připravujeme od Maeterlincka Modrého ptáka. Je to něco z úplně jiného soudku. Není to klasická pohádka a bude to spíše pro větší děti.

□ Bude to opět spojené s černým divadlem?

Nějaké prvky tam budou. Nechte se překvapit. Chystáme tam některá překvapení, která nás budou stát těžké peníze.

Asi to jinak nejde.

Vycházíme z toho,

že dnes dětský divák

chodí do kina, kouká

na televizi a video.

V dnešní době už

nemůžeme dát

divákovi jen malované

kulisy. Pro tuto naši

vlastnost nás někteří

seminaristé z Hronově

označili jako televizní

pohádku. To s tím

souvisí. Techniku,

kterou my používáme,

podle nás děti

vždycky přivítají.

Děkuji

za rozhovor.

NÁSTĚVNÍK DIVADELNÍHO KORZO
(Z CYKLU NÁRODNÍ
POKUSY O REKONSTRUKCI)

Program na neděli

Neděle 13. listopadu 1994

10.00 hodin - Sál Kulturního centra

HOST PŘEHLÍDKY

Lidové balady

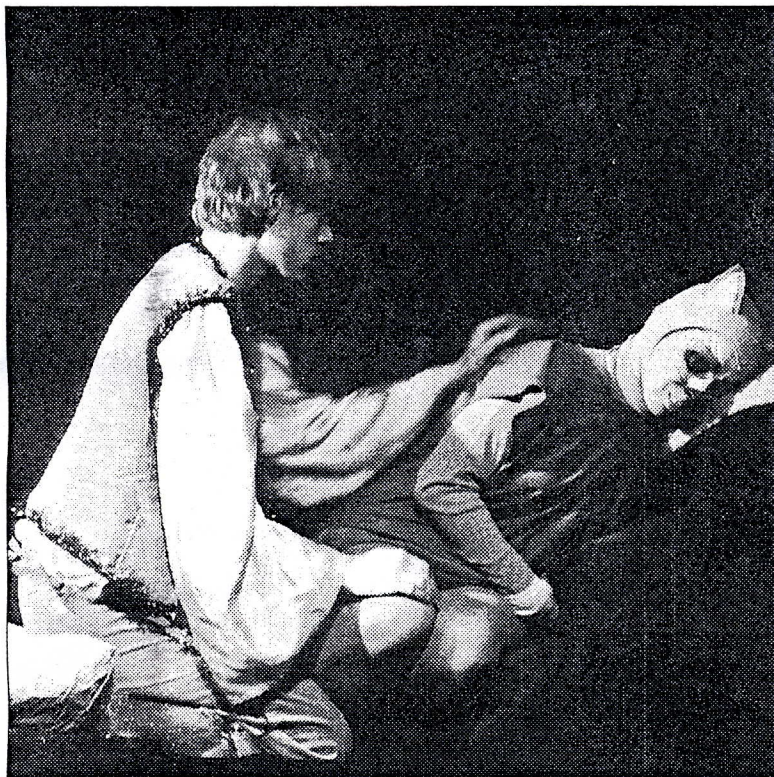
SVATBIČKY

aneb ŽONGLOVÁNÍ SE SMRTÍ

DS Studio DŮM Brno

11.30 hodin - Tylovo divadlo

**ZAKONČENÍ PŘEHLÍDKY S VYHLÁŠENÍM VÝ-
SLEDKŮ A OCENĚNÍM NEJLEPŠÍCH VÝKONŮ**

Vážení herci z Ústí

Úvodem našeho listu bychom vás chtěli pozdravit a popřát vám hodně úspěchů při dalších vystoupeních.

Z vašeho vystoupení jsme si vzali ponaučení, že se nevyplácí neposlechnout radu staršího nebo moudřejšího.

Myslíme si, že když je někdo tak hodný jako byla liška nebo princ, musí to mít těžké i v normálním životě, a nejen v pohádce.

Také si myslíme, že pohádka nebyla vhodná pro děti ve věku od 4 let, ale pro děti starší. Pro tak malé děti byla pohádka dost krutá. Myslíme, že 4 leté děti si nedokáží vysvětlit, co je smrt. Je to pro ně něco neznámého a hodně vzdáleného.

Prosíme vás, abyste tento dopis nebrali jako urážku nebo výsměch vašemu hereckému umění, ale jako upřímný názor.

Děkujeme, Kolektiv dětského domova
v Novém Strašecí

Dr. Ficek!

Janeta Horová

Galina Kumištyová
Zlata Yash

Hodnocení odborné poroty

PTÁKOHNIVÁK a LIŠKA RYŠKA

Milé děti, ze třetího oríšku pro POPELKU se jako zlatavé a chutné jádro vyloupila Mladá scéna z Ústí nad Labem. Och, nastal čas pohádkového hodování. Co po hostině zbývá je nutnost se pokusit zachytit a a označit toto hodování, a též to, zda je možno chuť oríšku ještě vylepšit.

Přátelé z Ústí sáhli po tom nejlepším textu, který pan Jílek stvořil, a se ctí obstáli s jazykem dramatu, jež se přidržuje vzornosti a kultivovanosti jazyka pana Erbena, i když příběh prince a jeho cesty za ptákem Ohnivákem je již jiná káva. Vedení herců, to jest jejich verbální i scénický projev, nijak není s tímto jazykem v rozporu - stal se pro ně přirozeným, v důsledku čehož na nás velmi emotivně působil. Abych pravdu pověděl, není to jen litera - jazyk pohádky, který na nás diváky emotivně působí, je to celá realizace, uchopení a provedení pohádky, její magie, její souboj mezi valéry zla a dobra, prostě řečeno, tato inscenace jde na krev, a vůbec se nemusí za toto emotivní oslovení, stydět. Soudě podle sebe, kolegů, i odezvy v hlediště, je to přesně to, co potřebujeme. Bez psychologizování, bez popisu, ale zato opisem, je nám sdělován příběh jednoho putování, jednoho vítězství dobrého srdce. Stalo se, že nám, divákům, bylo umožněno vespolečně sdílet zážitek dobrodružství, lásky, touhy, a nebyli jsme odsouzeni do pouhé role přihlížečů. Takže, milé děti, on se ten psychologický a reflektující dopad stejně zjevil, a to v našem nitru, a parátkem mrazení a podrážděním krajiny srdeční nám svoji přítomnost dal silně najevo. Díky.

Nicméně jsou zde jisté momenty, které nelze, právě pro poctivost a schopnost ústeckých, opominout, a to pro zlepšení chuti oríšku inscenace samé, a též - jak doufám - i pro ty, kdož nám oríšek nabízejí. Je zde jistě neopominutelná souvislost mezi Princem a Liškou této pohádky, a mezi Malým princem a Liškou pana Exupéryho. Ono převlece důležité poselství Lišky v níž svému partnerovi praví: Pro ten čas, jíž jsi věnoval své růži, jsi za tu růži odpovědný, je zde též. Je to odpovědnost Lišky k Princovi a naopak. Proto bych chtěl ústeckým připomenout, že i oni jsou odpovědní za to, co si zvolili, i za to, jak nám zvolené předkládají. Nechci a nemohu jim činit režijní nabídky, přesto bych je rád požádal, aby se zamysleli nad vyzněním vztahu hlavní dvojice hrdinů. Jestliže poněkud rezignovali na dvojexistenci Lišky jako takové, na onen rajcovní, ale přetěžký úkol, kde je autorem nabízen výklad v němž duše Lišky přejde do těla Čekanky, která nemá svou svici života, ani se jim nedivím. Ale pak bych požádal, aby se znova podívali do textu a pak na jeviště, aby důstojným způsobem ukončili vztah Princ Liška, aby totiž nevypadal jako opuštění přítele. Ne ve slovech, ne ve zbytečné akci, ale třeba je to jen podržení přítelkyně za ruku, než mi přes světlo sdělí, že už ano, že už ten smutný konec nastal, ale přítel nezůstal sám (třeba). Ještě k Lišce a k Vráně. Charakteristika zvolených zvířecích gest k označení zvířete samého (krom kostýmu) ano, ale prosím, myslíte na šafrán, myslíte na to, aby tato gesta byla významová jednak projevům animálním - toho máte až dost - ale též k projevu verbálnímu, k jeho podpoření. Je to prostě to, co se v divadle jmenuje záměrnost a nezáměrnost, a důslednost v tom, co a jak zjevují, a tedy sdělují, označení smyslu a významu. Přesně totéž, ba dokonce v míře větší, platí pro magická pohádková kouzla, která tak parádně, milé děti, ovládáte. Pozor, vy víte, ale my ne. Jeden příklad - pravda nejmarkantnější - za všechny. Jestliže má kůň schopnost svým zrakem oslnit ba usmrtit, pak já musím zažít celý proces, od odkrytí laserových zraků, přes proud paprsků až k dopadu na cíl a na výsledek střetu. Taktó napsáno jde o zdlouhavý popis, ale jistě budu pochopen. Nebo, jestliže máte bezvadně načasovanou a zahrnanou uzdu s drahokamy, nebudte až takoví skrblicí ve významu klec zlatá a klec z proutí. Atď. Atp. Viz diskutovaný zásah ptáka Ohniváka z kuše střelou kalenou. Jak máte dobré stříhy, někdy spěcháte přespříliš. Míru si ovšem musíte najít sami, abyste přístě neslyšeli, že je to či ono rozvěklé. Též si prohlédněte mizanscény okolo králů a Černé královny, občas to není po smyslu, ba někdy proti smyslu, jež chcete sdělit. Černá královna by si měla zachovat svoji zónu nebezpečí, jež kolem sebe, když je tam nahoře, šíří.

Ale už dost. Podívejte se prostě na tu svoji růži, neboť ona je, existuje, oslovila všechny kdož ji zhlédli, a jestliže objevíte ty drobné mšice pinožící se po listech, nemilosrdně se do nich dejte - jen při tom neutrhněte i list.

Děkuji Vám za Popelku a její nové šaty, děkuji Vám za sebe, a prosím a přeji Zlomte vaz.

Vladimír Zajíc

Postřehy z dětské poroty

PTÁK OHNIVÁK A LIŠKA RYŠKA

Při rozboru došlo k tomu, že děti nechtěly "mluvit" ale kreslit.

Dojmy - krásná pohádka; lítost; mrazilo mě

- bylo na tom hezké, že si pomáhali
- mohli tam nechat více světla
- málo barevné

Co nám to řeklo?

"Člověk by měl ukázat, že není jako ostatní; pomáhat i za tu cenu".

Sárka Pelantová

Hodnocení odborné poroty

CIPAKOVÁNÍ aneb VTEŘINU TICHÁ, PROSÍM

- je hra o lidské blbosti, o jednom omylu v hlášení, který císař opraví (co je v hlášení - to je skutečnost) a lidská blbost skvělá, rozkvétá, až vykvete.

- inscenace však nemá onu patřičnou nadsázku - groteskní absurditu, která je v textu. Je to tak trochu omyl v žánru. Nekona se groteska, ale spíše realistická pohádka.

- herecká dovednost všech účinkujících je na amatérský soubor velice dobrá a vyrovnaná.

- herectví je však velmi civilní a možná příliš se zabývá zbytečným psychologizováním jednotlivých postav. Herci si nedokáží udržet patřičný nadhled nad svými postavami. Některé situace jsou zbytečně prodlužovány (např. odpočinek eskorty).

- výprava je velice zajímavá a vytváří mnoho prostředí jednoduchými změnami.

- scéna však působí v kontextu s tématem rozstříštěně. Chybí tu určitá dominantní symbolizující onu lidskou blbost (např. císařský trůn). Kostým by také snesl více stylizovanosti, působí až moc zdobeně.

- celou hru by stálo za to trochu pokrátit, zrychlit tempo vyprávění. Zbytečně se nezabývat popisem prostředí, ve kterém se jednotlivé situace odehrávají, nevytvářet určitou iluzi reality. V této hře není důležité prostředí, ale téma. Vše by mohlo končit větou baronky Vražďové - vteřinu ticha, prosím.

- A teď už Mláde, alespoň vteřinu ticha, prosím.-

Petr Mlád

Hodnocení odborné poroty

POVÍDÁNÍ O PEJSKOVÍ A KOČIČCE

Divadelní soubor DUHA Polná, přátelský Petr Vaněk, důvěrně známí přátelé pejsek s kočičkou. Co bych si pro dnešní odpoledne mohla víc přát? Tak snad jen, abych se nezklamala (11.11. před jednou hodinou po poledni).

Potěšení, radost, únava ze smíchu, absolutní uvolnění, dokonalý pocit ze hry. Totiž z "hraní si". Ta inscenace nebo vlastně spíše opravdu "hra" je totiž fantasticky jednoduchá, hravá, dravá, srozumitelná, bezprostřední, autentická a já nevím co ještě.

Taky obdiv a závist. Jak je to vůbec možné, že tak prostě, jakoby jednoduchost byla hlavním principem stejně tak jako "hra", že tak bez zbytečností lze předat tak hodně. Kde se v tom Vaňkovi, a nejen v něm bere to autorské herectví, s jakou samozřejmostí působí jednotlivé nápady, jako by vznikaly právě teď, v tomto okamžiku, jak jednoduše pracuje se "scénou" (i když s těmi dvěma "renoncy" - no pane Vaňku!). A jak skvěle, a s jakou lehkostí - alespoň na mě to tak působilo - dokáží ti dva zvládnout pomocí improvizace nadšenou dětskou reakci a nádhernou dětskou radost z pocitu zapojení do hry.

Taky nechuť se snažit k tomu dál něco podotýkat, nebo to snad ještě nějak dál hodnotit... (11.11. před druhou hodinou po poledni).

Takže díky Vám všem z Polné.

Kateřina Fixová

Postřehy z dětské poroty

POVÍDÁNÍ O PEJSKOVÍ A KOČIČCE

Během představení byly ve svém živlu hlavně mladší děti. Starší (11 - 15 let) doporučují pro mladší, kladně hodnotí: "Herci nehráli jen podle textu, ale i sami za sebe", "vžili se do toho".

Zaujalo - jak se prali, sušili, vařili dort, sušili se, nosili hračky.

- šikovná scéna - hezká
- jednoduché, ale hezké
- oni si jako hráli.

Sárka Pelantová

CIPAKOVÁNÍ aneb VTEŘINU TICHÁ, PROSÍM

Mladší děti (8 - 9 let) při představení poposedávají (nerozumí). Po představení si začaly samy převypravovat vtípky, gagy. Starší zaujalo:

- hloupost krále
- Vražďová ho využívala
- proč si Cilly vzala "nikoho".

Co nám to řeklo? "Je lehké někoho ovládat."

Sárka Pelantová

✧ ZDAR "POPELCE 94" ✧ ✧

POADRAU TOBĚ, RAKOVNÍKU A
VŠEH ZNÁMÝM DIVADELNÍKŮM

POSÍLAJI Z KOUVÁ

DANA
A
MICHAELA

Jerbusky

Profesionál

"Co že ten náš Žigulík zase netáhne?" Ulevil si Jožka Volentič a rychle podřadil v kopci do Špičáku. Ale ani to nepomohlo. Auto škytlo a definitivně se zastavilo. A s ním i kolona osobních aut a autobus. Ti všichni v čele s vůdcem zůstali stát v černočerné tmě uprostřed Křivoklátských lesů.

"Co teď, seběhli se ti z předních vozů, co budeme dělat?"

Vše ztichlo. Někde zahoukal sýček a lesy podivně ožily. "Že by půlnoční duchové očarovali vůdce kolony? A jaké bude výkupné? Nebudeme muset nocovat na silnici?" Rojilo se hlavami přítomných. Ne však našemu Jožkovi.

Srdnatě vyskočil z očarovaného auta, duchové neduchové, nechal si posvítit blikající baterčičkou, otevřel kapotu ... dva přesné hmaty a motor našeho žlutého stařečka opět naskočil.

Sláva, a jedeme se ubytovat. Dobře to dopadlo. Holt i život dělá pohádky a nejen ta naše Popelka.

Po představení "Povídání o pejskovi a kočičce"

DRAMATICKÝ OKAMŽIK. (ZE SERIÁLU [CYKLU] PROFESOR Z R.

JAK TO VIDÍ PAVEL PURKRÁBEK